

רבינו חננאל

משילין פרק חמישי ביצה

מ:

מוסף רש"י

אלא בגורגרות וצמוקין בלבד. איבעית אימא הני נמי כגורגרות וצמוקין דמי ואיבעית אימא לדבריו דר"ש קאמר וליה לא ס"ל ואיבעית אימא לדבריהם דרבנן קאמר להו לדידי אין מוקצה אלא לדידכו אודו לי מיהת היכא דיוצאות ורועות בפסח ונכנסות ברביעה ראשונה דבייתות הן ואמרו ליה רבנן לא מרבריות הן:

אלא בגורגרות וצמוקין. שהן מתחלה ראויין לאכלה והוא דהא אומן נדיים להעלותן ליבשן ושויב אינן ראויין עד שיבשו אבל אלו לא דמה אומן נדיים ואיכא דאמיל מנייהו הכי. קא סלקא דעתיה מדרביש ליה מילתיה דר"ש אלמא כר"ש ס"ל: איבעית אימא הני מדבריות שאין נכנסות ליבשן כלל כגורגרות וצמוקין דמיין שמקלה אומן מאלו נדיים: ואיבעית אימא. אין מוקצה לר"ש קאמר ליה אבל לדידי יש מוקצה: ואכ"א. ממתי לדבריהם דרבנן דאית להו מוקצה קאמר להו:

הן. ותפסא: מי שיזמן אצלו אורחים לא יוליכו בידם מנת אלא אם כן ידכה להן על ידי אחר מניחיהן עיב ויום טוב. מה הן מוציאין מבית המטבח חתיכה (א) דקלוסתא וביצה מתובלת, ו' שמעון בן גמליאל אומר מקום שהגנו לחלק אנשים וקליות בטורלס יוליכו. בניו ומי ביהו קטנים הולכין עמו לבית האבל ולבית המטבח למקום שנתנו, ולא יתן משהו לבנו ולבתו של בעל הבית מפני האיבה. אין חסין ואין מתגוררין (ב) ביום טוב אבל מרחיקין את הכלים בנדר (ג) ושפין כלי כסף בקרקטין. אין חסין את הכלים בנדר ביום טוב. אבל מרחיקין אותן במלוא ובמורסין בשבת ואין צ"ל ביו"ט. אלו הן מרבריות היוצאות בססח ותכנסות ברביעה, בייחוד כל שלטין בתוך החתום, ובי אופר אילו ואלו שיצאו חוץ לתחום אע"פ שאין נכנסין לתוך החתום מותר לשוחטן ביום טוב, ואילו הן מרבריות היוצאות באפי לעולם. מיהא שמעון דכל מיד רחוי לאיש דעתיה עלייה, ואפילו הא דאמר רב נחמן עז לחלבה ורחל לגיתתא ותרגולת לביצתא (ד) קיימא לן כרבי. וזו"י דרדיא ותמרי דעסקא באנו למתלות רבי יהודה ורבי שמעון הא בהדיא קיימא לן הלכתא כרבי שמעון, ואף על פי דביום טוב קיימא לן כרבי יהודה, הני מילי כגון נולד ומקצה מחמת איסור וביצא באלו, אבל הני כולן שרי ביום טוב.

הדרן עלך משילין פירות וסליקא מסכת ביצה

(א) תוספתא פ"ד ה"ג תוספתא ונלקחה ונמלח מתובלת. (ב) תוספתא פ"ד ה"ג. (ג) תוספתא פ"ד ה"ג. (ד) תוספתא פ"ד ה"ג. וזו"י דרדיא ותמרי דעסקא באנו למתלות רבי יהודה ורבי שמעון הא בהדיא קיימא לן הלכתא כרבי שמעון, ואף על פי דביום טוב קיימא לן כרבי יהודה, הני מילי כגון נולד ומקצה מחמת איסור וביצא באלו, אבל הני כולן שרי ביום טוב.

הדרן עלך משילין פירות וסליקא לה מסכת ביצה

אחר השלמת המסכתא יאמר זה ויועיל לזכרון בעזרת השם יתברך

הדרן עלך מסכת ביצה והדרן עלן. דעתן עלך מסכת ביצה ודעתך עלן. לא נתנשי מינך מסכת ביצה ולא תתנשי מינן לא בעלמא הדין ולא בעלמא דאתי:

יאמר כן שלשה פעמים ואחר כך יאמר:

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אמונתנו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא. חנינא בר פפא רמי בר פפא נחמן בר פפא אחאי בר פפא אבא מרי בר פפא רפרם בר פפא רביש בר פפא סורחב בר פפא אדא בר פפא דרו בר פפא:

העבר נא יי אלהינו את דברי תורתך בפנינו ובפניפות עמך בית ישראל. ונהיה כלנו אנהנו וצאצאינו וצאצאי עמך בית ישראל כלנו יודעי שמך ולומדי תורתך: מאויבי תחכמני מצותיך כי לעולם היא לי: יהי לבי תמים בחקיקך למען לא אבוש: לעולם לא אשבח פקדריך כי בם חיייתני: ברוך אתה יי למדני חקיקך: אמן אמן אמן סלה ועד:

מודים אנהנו לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו ששמת חלקנו מיושבי בית המדרש ולא שמת חלקנו מיושבי קרנות. שאנו משכימים והם משכימים. אנו משכימים לדברי תורה והם משכימים לדברים בטלים. אנו עמלים והם עמלים. אנו עמלים ומקבלים שחר והם עמלים ואינן מקבלים שחר. אנו רצים והם רצים. אנו רצים לחיי העולם הבא והם רצים לבאר שחת. שאנאמר ואתה אלהים תורידם לבאר שחת אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם ואני אבטח בך:

יהי רצון מלפניך יי אלהי בשם שעזרתני לסים מסכת ביצה בן תעזרני להתחיל מסכתות וספרים אחרים ולסימם ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה. וזכות כל התנאים ואמוראים ותלמידי חכמים יעמוד לי ולזרעי שלא תמוש התורה מפי ורעי ורעי עד עולם. ותתקיים בי בהתהלכך תנחה אותך בשכבך תשמר עליך והקיצות היא תשיחך. כי בי ירבו ימיך ויוסיפו לך שנות חיים: אורך ימים בימינה בשמאלה עשר וכבוד: יי עוז לעמו יתן יי יברך את עמו בשלום:

יתגדל ויתקדש שמה רבא. בעלמא דהוא עתיד לאתחדתא, ולאחיא מתיא, ולאסקא לחיי עלמא, ולמבגא קרתא דירושלם, ולשכלל היכליה בגוה, ולמעקר פולחנא נוכראה מארעא, ולאחבא פולחנא דשמיא לאתריה, וימליך קודשא בריך הוא במלכותיה ויקריה, ויצימח פרקנה ויקרב משיחהו. בחייכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל בעגלא ובזמן קריב, ואמרו אמן. יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמא. יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמה דקדשא בריך הוא. לעלא מן כל ברכתא ושירתא תשבחתא ונחמתא דאמירן בעלמא. ואמרו אמן: על ישראל ועל רבנן, ועל תלמידיהון ועל כל תלמידי תלמידיהון, ועל כל מאן דעסקין באורייתא, די באתרא (קדישא) הדין ודי בכל אתר ואתר, יהא להון ולכון שלמא רבא חנא וחסדא ורחמי וחי וריבוי ופרקנא מן קדם אבוהון די בשמיא וארעא ואמרו אמן: יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל ישראל, ואמרו אמן: עושה שלום במרומו הוא ברחמי יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן:

(* פ"י הגון על זה תמצא בספר החיים שחיבר אחי הגאון מהר"ל מפראג בספר זכיות ח"א פ"ג, (** כסוימא וסוף תשובת הרמ"א ז"ל וכן בסוף יש"ש בב"כ כחוב רמזים על הזכרת שמות הללו.